

Marno János

ÚRVACSORA

*„Kelet felől fúj a szél,
nyughass, nyughass, Vladimir.
Mi az, mit rágcsálsz, csirkeszárny?
Egy csomó virág közt, persze.”
(SzCs-MJ, részlet egy dalszövegből)
Tsai Ming-liangnak*

Ássuk a gödröt halott barátommal,
s közben nagyokat ásítózunk. Nyár van.
Ha becsukom a szemem, azonnal
szemétdomb támad a fejemben. Nincs
rajtunk semmi az alsónadrágon
kívül. Nyitva csakúgy unom a világot,
mint magam. Vajon ha élne a barátom,
megkérdezném-e tőle, hogy mi esik
kívül az alsónadrágunkon? Dehog-
is kérdezném, ismerve ingerült
szemérmességű fekete humorát.
Sőt, előbb csapna meg az előszele
a szélütésnek, mely odafent végzett
vele Északon, ahonnan Ady oly
fennhéjázva kölcsönzött magának
titkot, lidércfényt, idegenséget.
Jobb hát, ha mégis becsukom a szemem,
és anélkül, hogy turkálni kezdenék
a szemétdombon, talán találok benne
valami élénkebb színű, idegen
hulladékot is, mely még nem olvadt bele
a dombba elég szervesen, inkább
ellenkezőleg: mintha kiállna belőle,
s nemcsak kirírna, hanem kimeredne,
úgyszólván a szemétdomb nyele gyanánt.
Halott barátom egyszercsak ásójának
támaszkodva azt kérdezi tőlem,
mit szólnék egy kis forró ebédhez.
A kérdéssel meglep, hiszen tudja rólam,

hogy én legkorábban alkonyatkor,
a madarak vacsoraidejében állok
neki enni. Addig lenni is terhemre
van, úgy a bőrömben, mint a belemben.
Ásni üres gyomorral elások nap-
estig ellenben - nézek rá hunyorgó
szemmel a delelő napfényben. Jó,
mondja, később visszatérünk még rá. Hát-
ha mellénk szegődik addig a szerencse.
Egy távoli gondolat, ami idővel
elbomlott, s ránk maradt koncnak itt a nyelve.
És nem a füle, az csak félrevinné
a hasonlatot, Lynch jönne vele, Van Gogh
lelkészete a krumplibányásaival
(ez a lázas, lírai torkoskodás!),
s sodorna rövidesen a *Sikolyhoz!*
Két kézzel fogva fel az állkapcsot, mely
egy roppant ásítástól kiugorhatott
a helyéből, megneszelve egyben, ahogy
Munch is rágódott még rajta soká,
A természet sikolyát. A fjordok felől
talán, azoknak messzire ér a keze.
Ajkamat éri a gödör széle, mikor
megérkezik a barátom fojtott
szavakkal: Rendben, legyen forró vacsora!
Addig eláshatjuk magunkat bőven
mélyebbre, hűsölni a földben, s akkor
már itt se vagyunk. Távollétünkben
érkezik meg az égetett mézszállítmány.
Mért üt ez annyira szíven? Most is
látom, ahogy jössz-mész az üres telken,
földje gazos, szikkadt, egyenetlen,
a ház még nem, csak a lelked rajta,
fehér alsódban, romos szandálban,
melynek leválóban lifeg a talpa.
Még augusztusban járunk. Némábban,
mint egy fuvallatnyi (tollpihényi) szél-
lökés. Estére ott a nyelvünk hegyén
a parányi tövisformájú lapocska,
ferdén, oldalazva haladunk a hegynek
fel, egyre mélyebbre hatolva be
a sűrűbe, ahol a lomboktól már
nemigen látni az eget. Esetleg nincs

is ég, gondolná az ember. Gondolhat
bármit, az úgy is van. Az erdőben nagy
a meleg, a sűrűség s a tágasság,
hol emészttem magam, hol a vacsorát,
cserélgetik helyüket a morzsák,
társamat tavaly elhamvasztották, év
elején. Elég az ember. Megtelik
vele éjjel az erdő, majd az is leég,
s akkor egy tisztáson heverednek le,
nézni hanyatt az augusztusi égboltot.
Te is látod, amit én látok? mondom
oly halkán, hogy magam se nagyon halljam,
amit mondok, mert bántó zsvavajjal
járhat még a gondolat is az agyban,
s az én halott barátom mindig avval
fojtotta bele társába a szót, hogy
ő maga sosem válaszolt, csak némább
lett még, mint amilyen addig volt. Most meg
szinte a szavamba vágva sóhajt fel,
azt mondja, Milyen szép a hangod! Az én
rekedt hangom, az övé, a halotté,
mint a bársony, sötétlila, kanapé
jókora háttámlája egy rendház
folyosóján... Ugyanazt látjuk-e vajon?
intézttem volna hozzá a kérdést. Rossz
kérdés, jól tette, hogy közberontott
a hangom méltatásával, torkomra
forrasztva a szót. Hangszálamon most
egy polip tenyészkedik, rajta múlik,
mikor s hogyan szaladhat ki akármi
a számon, mit árulok el például
magáról a vacsoráról, mely a nyári
égboltból szitát varázsolt fölébünk
azon a lejtős tisztáson, és talány
maradt, hogy átlátunk-e azon a szitán
vagy legföljebb átlátszhatunk rajta,
vagy a vaglyagosság vakvágányán esik
le, hogy csupán nézőpontja válogatja.
Hajnalodott. Lejtőnk végén épp a hegy-
oldalt átfúró vasúti alagút
szája, egy sín pár kanyarult ki öles
karéjjal belőle - s akkor mint egy zöld
nyílvevessző hasított a karéj mentén

az alvó falu felé az első kakas-
szó, s erre végre összerosolyogtunk.
Holott nem jött még el a vacsora vége.
Halott barátom ásított a csontjait
ropogtatva, magamra nem emlékszem,
feküdtem tovább, vagy indulhattam éppen,
a kelő nap mintha napokig váratott
volna még magára az égen, boltja
tartósan redőzött, középpütt fakó
rózsaszínre váltott, harsány mosolyra
fakasztva halott barátomat, amint
egymásra néztünk, mintegy a vacsora
asztalbontásának a rítusától
elgémberedetten. Nem hűltünk meg
az asztalnál fektünkben, a természet
nem fordult ellenünk a kéz-, sem a láb-
fejünkben - magunk válhattunk ott el
némelyütt a természet újrameszelt
falától tapétafigurák gyanánt,
szemre csüggedten, mint anyánk, vagy apánk,
ha nagy hirtelen egyikre, másikra
látszott ütni, ütődöttebb szóval élve,
hajazni szájtáti koponyaformánk.